

V Praze dne 15. června 2012
Č.j.: 568/12

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu
zákona o dohledu nad hospodařením politických stran a politických hnutí a o změně
některých zákonů

I. Úvod:

Předloha se zabývá politicky citlivým tématem, které poutá i pozornost veřejnosti, nevládních organizací a médií. Opakovaně a v zásadě i oprávněně byl současný stav kritizován. Stávající právní úprava týkající se problematiky hospodaření politických stran a politických hnutí adekvátním způsobem neřeší otázku transparentnosti jejich financování, a nevytváří předpoklady pro omezení výskytu možných projevů korupce. Návrh zákona je předkládán v souladu s programovým prohlášením vlády ze dne 4. srpna 2010, kterým se vláda zavázala přijmout opatření ke zprůhlednění financování politických stran. Přípravě předloženého návrhu zákona předcházelo zpracování analýzy, a to v návaznosti na usnesení vlády č. 1 ze dne 5.1. 2011, kterým vláda schválila Strategii boje proti korupci. Analýza byla vzata vládou na vědomí usnesením č. 553 ze dne 20.7. 2011.

Z analýzy mj. vyplývá, že vedle nedostatečné transparentnosti financování stran a hnutí, a to především v kontextu s jejich finanční a věcnou podporou třetími osobami, se jedná rovněž o nedostatky v oblasti kontroly a sankcí, které lze uložit při porušení pravidel financování, a to včetně jejich vymahatelnosti.

Analýza zohledňuje též závěry hodnotícího týmu Skupiny států proti korupci GRECO, který zkoumal situaci v ČR ve dnech 13. – 15.10. 2010, a především vyhodnocoval, jak jsou českými orgány plněny požadavky vyjádřené v Doporučení Rady Evropy Rec (2003) 4 o obecných pravidlech o financování politických stran a hnutí.

Nutno dodat, že předkladatel, který doprovází návrh zákona dobře a přehledně zpracovanou RIA, nejen k analýze, ale také závěrům GRECO celkem důsledně přihlíží.

Zpráva RIA se zabývá aktuálním stavem právní úpravy u jednotlivých zdrojů financování stran a hnutí, kontroly a sankčního režimu. Správně identifikuje všechny dotčené subjekty a nastiňuje potřebný cílový stav. Stručně a přehledně popisuje rizika případného zachování aktuálního stavu, z čehož vyplývá, že tento je neudržitelný. Nicméně i tak posuzuje jednotlivé varianty, včetně varianty nulové. Činí tak u všech vytyčených cílů, kterými jsou

- strukturovat přehled příjmů a výdajů stran a hnutí tak, aby dostatečně zobrazovaly skutečný tok peněžních prostředků (u tohoto cíle posuzuje variantu nulovou a jednu další),
- stanovit efektivní systém kontroly hospodaření stran a hnutí (u předmětného cíle posuzuje včetně nulové varianty celkem čtyři varianty úpravy),
- zpřísnit pravidla pro výběr auditora (nulová a další jedna varianta),
- zvýšit dostupnost údajů o hospodaření stran a hnutí pro veřejnost (celkem dvě varianty jsou hodnoceny),
- vytvořit systém sankcí v oblasti hospodaření stran a hnutí, které budou efektivně reagovat na porušení jednotlivých povinností (celkem dvě varianty).
-
-
- Potěšitelné je, že materiál přehledně vyhodnocuje náklady a přínosy jednotlivých variant a v případě nároků na státní rozpočet u kontrolního mechanismu, resp. zodpovědného orgánu se snaží o přesnou kvantifikaci nákladů, u ostatních cílů jsou náklady minimální.

II. Připomínky a návrhy změn:

Celkově lze RIA hodnotit pozitivně, jak pro její obsažnost, tak i pro její relativní stručnost, což dává příležitost zodpovědným osobám se s ní seznámit. Pozitivem je, že byly také provedeny nejen připomínkové řízení, ale i konzultace se zúčastněnými subjekty a nevládními organizacemi, jakkoliv ne všechny připomínky byly akceptovány.

K materiálu lze mít jen tyto dílčí připomínky. U cíle vytvoření sankcí není ani obecný odhad možných dopadů na státní rozpočet co se týká jeho implementace. Rozumíme, že nelze dostatečně anticipovat, ale částečně extrapolovat ano.

Zarážející je, že gestor se vůbec nedotýká otázky administrativní zátěže, resp. že neexistují žádné závěry v předmětné věci.

III. Závěr:

Navrhuje se pozitivní stanovisko, tedy doporučit projednání návrhu na zasedání vlády. Předtím by však bylo účelné reagovat na výše uvedené dvě připomínky, především na tu, která se týká administrativní zátěže. Je velmi jednoduché, i u tak atypické právní normy, tyto dopady přiblížit a především zdokumentovat, že v tomto

případě se dají náklady minimalizovat, a zejména zargumentovat, že výhody výrazně převažují nad takovou zátěží.

Vypracoval: JUDr. Pavel Telička

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise